

EUGÈNE DAUGE (1858-1939)

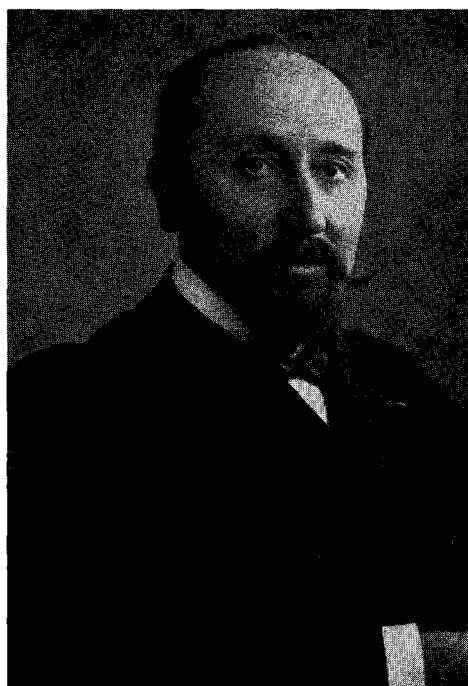
1884

Eugène Dauge werd op 4 april 1858 geboren te Gent, waar zijn vader, Felix Dauge, professor aan de bijzondere scholen van de Rijksuniversiteit en tevens schepen van Openbaar Onderwijs was.

Zijn middelbare studiën volbracht hij aan het Koninklijk Atheneum te Gent en studeerde vervolgens in de Faculteit der Rechten aan de Gentse Universiteit, waar hij, op 21 juli 1880, met de grootste onderscheiding zijn doctorsdiploma behaalde.

In het najaar van 1880 werd Eugène Dauge ingeschreven op de tabel van de stagiaires bij de Balie te Gent. Kort daarna nam hij met succes deel aan de wedstrijd voor het toekennen van studiebeurzen. In 1881 en 1882 verbleef hij te Parijs en volgde er de leergangen in de Faculteit der Rechten en van de school voor Politieke Wetenschappen van de Sorbonne. Daarna liep hij college te Douai en te Heidelberg, bij enkele van de meest befaamde rechtsgeleerden uit die tijd, onder wie Professor Bluntschli.

In 1882 keerde Eugène Dauge terug naar Gent, waar hij weer zijn bedrijvigheid aan de Balie opnam. Zijn belangstelling ging evenwel in de eerste plaats naar de studie van de rechtswetenschappen en zo werd hij op 28 september 1882, bij Koninklijk

Besluit, belast met de beide leergangen over de „Algemene beginselen van het burgerlijk recht en van het handelsrecht” in de bijzondere afdeling voor de vorming van leraars in de handelswetenschappen. Deze afdeling maakte deel uit van de normaalschool, gehecht aan de Faculteit der Wetenschappen van de Gentse Universiteit. Hier volgde Eugène Dauge Professor Seresia op, die bij de Faculteit der Rechten was benoemd geworden.

Op 23 oktober 1883 werd hij daarenboven belast met het doceren, in dezelfde afdeling, van de cursus in volkenrecht. Weldra erkende de Regering de verdiensten van de jonge leraar en benoemde hem tot docent aan de Universiteit. Bij ministerieel Besluit van 26 januari 1884 werd Eugène Dauge belast met

een vrije leergang in de Faculteit der Rechten en wel de „Praktische cursus in het burgerlijk recht”, voor de studenten in het notariaat. Te dien tijde was immers het verwerven van de graad van kandidaat in het notariaat geenszins onderworpen aan het bijwonen van enige praktische oefening.

Op 31 juli 1884 werd de handelsafdeling van de normaalschool afgeschaft, en Eugène Dauge werd aangesteld tot bijzonder secretaris van de toenmalige burgemeester van de Stad Gent, de Heer Lippens, met wie hij samenwerkte tot in 1890.

Een koninklijk besluit van 26 september 1897 duidde Eugène Dauge aan om de cursus „Beginselen van het Burgerlijk Recht” te doceren aan de studenten in de handels- en consulaire wetenschappen.

In de loop van het academisch jaar 1897-1898 werd hij belast met het doceren van de cursus in het burgerlijk recht (boeken I en II), daar de titularis, Professor Nossent, met ziekteverlof was.

Bij koninklijk besluit van 22 december 1899 ten slotte, werd de Heer Eugène Dauge benoemd tot gewoon hoogleraar bij de Faculteit der Rechten, dit in vervanging van Professor Callier, die tot het emeritaat was toegelaten geworden. Hij werd belast met de cursussen „Beginselen van het Handelsrecht” en „Begrippen van vergelijkende handelswetgeving”.

Hem werd, bij Koninklijk Besluit van 12 januari 1907, de taak opgedragen, de cursus in het handelsrecht te doceren aan de studenten van de Handelschool der Universiteit.

Professor Dauge fungeerde van 1905 tot 1907 als Secretaris van de Academieraad der Universiteit te Gent.

Bij Ministerieel Besluit van 2 januari 1913 werd hij voor een duur van drie jaar benoemd tot lid van de commissie tot vervolmaking van het Hoger Onderwijs. In 1921 ten slotte werd hij benoemd tot voorzitter van de Raad van de Handelschool bij de Universiteit.

Als bewijs van zijn veelvuldige activiteiten gelde het feit dat hij geruime tijd gemeenteraadslid was te Gent en in 1923 medestichter van een instelling, bedoeld als tegenstanster van de jonge Vlaamse Hogeschool; zoals zovele franstalige intellectuelen uit de hogere burgerij was hij er diep van overtuigd dat de vervlaamsing van de Universiteit de geestelijke ondergang betekende voor het vlaams gedeelte van het Land.

Op 4 april 1928 werd Professor Dauge tot het emeritaat toegelaten.

Hij overleed te Gent begin april 1939, in de ouderdom van 81 jaar.

*
* * *

Tijdens zijn langdurige en rijk gevulde loopbaan publiceerde Eugène Dauge, in verband met juridische onderwerpen, verscheidene studies die blijk geven van zijn streng wetenschappelijke geest en van zijn belangstelling voor de moeilijkheden en betwistingen in het praktische en daadwerkelijke rechtsleven.

Reeds in 1884 verschenen van zijn hand, in de „Belgique Judiciaire” (1), drie artikels over de procedure inzake de akten van eerbied. Hij wees erop hoe, vooral op het gebied van de te volgen rechtspleging, de stof betreffende de akten van eerbied aanleiding gaf tot talrijke betwistingen, in de eerste plaats doordat het Burgerlijk Wetboek desaangaande amper vijf bondige artikelen bevat, waarvan slechts één enkel de vorm van bedoelde akten betreft. In deze studie stelde Professor Dauge verder de beginselen in het licht, welke aan de akten van eerbied ten grondslag liggen en verwees daarbij naar de regels, die vóór het ontstaan van het huidige Burgerlijk Wetboek in acht genomen werden.

Enkele jaren later, en wel in 1890, publiceerde Professor Dauge over het gebruik van de gemeentelijke politie door de leden van de rechterlijke macht (2).

Hier verzette hij zich met klem tegen het feit dat, in zijn tijd althans, zekere magistraten, en meer bepaald sommige onderzoeksrechters, de politiecommissarissen met zeer uitgebreide en menigvuldige opdrachten belastten, waardoor het deze laatsten bijna onmogelijk werd hun administratief werk naar behoren te verrichten. Hij gaf als zijn mening te kennen, dat te dien opzichte de bepalingen van het Wetboek van Strafvordering dienden gehandhaafd, doch dat het nodig was scherp de perken te omlijnen, waarbinnen het optreden van de administratieve politie in gerechtszaken moest gehouden worden. De politiecommissaris, zegde Professor Dauge, is officier van gerechtelijke politie. In die hoedanigheid heeft hij tot taak de overtredingen vast te stellen, de Procureur des Konings bij te staan en hem te vervangen, wanneer namelijk een misdrijf op heterdaad dient vastgesteld of wanneer een klacht vanwege een rechtsonderhorige moet ontvangen worden. De magistraten, vervolgde Professor Dauge, hebben immers nog andere medewerkers en wel voornamelijk de leden van de rijkswacht, die hun bij het onderzoek ter zijde kunnen staan.

Ten slotte brak Professor Dauge een lans voor het creëren van het toentertijd nog niet bestaande ambt van *officier* van gerechtelijke politie bij de onderscheiden parketten.

Een andere belangwekkende studie van de hand van Professor Dauge is die welke in 1891 verscheen in verband met de Schouwburgpolitie (3). Hier wordt een onderscheid gemaakt tussen de politie in de plaats waar de vertoning gegeven wordt, aan de ene kant, en de politie van het spektakel en van de toeschouwers, aan de andere. De eerste heeft tot doel de orde in de zaal te handhaven; de andere moet ervoor zorgen dat de voorstelling zelf geen bron van wanordelijkheden wordt.

Het toezicht op de vertoning en op de schouwburgzaal ligt, volgens artikel 97 van de gemeentewet, in de bevoegdheid van het college van burgemeester en schepenen; dat op de voorstelling, bij toepassing van de voorlaatste alinea van art. 90, in de bevoegdheid van de burgemeester.

(1) *De la procédure des actes respectueux*. B.J., nrs. 22, 24 en 28, 1884.

(2) *Sur l'emploi de la police communale par les autorités judiciaires*. B.J., nrs. 28, 39 en 40, 1890.

(3) *Sur la police des théâtres*. B.J., n° 41, 1891.

Menig praktisch geval, door Professor Dauge als advocaat behandeld, werd voor hem het uitgangspunt van belangwekkende rechtswetenschappelijke overwegingen.

Aldus bepleitte hij voor de burgerlijke rechtbank te Gent een zaak, die aanleiding gaf tot het vonnis van 21 juni 1893, waarin door het rechtscollège beslist werd dat het bewijs, door een natuurlijk kind, van zijn identiteit, niet mag verward worden met en verschillend is van de rechtsvordering tot opzoeking van vaderschap over dat kind. Bedoeld vonnis verscheen in 1893 (1) en ging gepaard met een nota, opgesteld door Professor Dauge.

In 1894 publiceerde hij in de „Belgique Judiciaire” over hetzelfde onderwerp een studie, waarin hij de zienswijze van de Rechtbank van Gent bijtrad (2). In samenwerking met Professor Van Wetter beschreef Professor Dauge in 1902 het leven en het werk van Professor Alfred Seresia (3). In 1925 verscheen nog van zijn hand een studie over het leven en de werkzaamheden van Professor Albert Callier (4).

★ ★

Als zovele blijken van hoge waardering voor de uitstekende diensten van Professor Dauge aan het universitair onderwijs en aan de rechtswetenschap bewezen, werden hem talrijke eervolle onderscheidingen toegekend.

Hij werd in 1907 tot Ridder, in 1909 tot Officier en in 1928 tot Commandeur in de Leopoldsoorde benoemd. In 1925 werd hij Commandeur in de Kroonorde. In 1906 verleende Leopold II hem de Herinneringsmedaille van zijn Regering. In 1907 ontving hij het Burgerlijk ereteken, in 1908 de Burgerlijke Medaille van 1^e klas en in 1919 het Burgerlijk Kruis van 1^e Klas. In 1931 verleende Koning Albert hem de Herinneringsmedaille van het eeuwfeest van 's lands onafhankelijkheid.

In 1919 werd Professor Dauge door de President van de Franse Republiek benoemd tot Ridder in de Orde van de Zwarte Ster.

★ ★

Ik heb de Heer Dauge gekend op het einde van zijn leven : hij was een magere grijsaard, zeer hoffelijk, voornaam en verzorgd van voorkomen. Toen ik hem als jong docent, op zijn mooi buitengoed te Evergem, ging raadplegen over moeilijkheden in verband met het handelsrecht, ontving hij me minzaam. Gezeten onder het loof van een eeuwenoude beuk, luisterde hij aandachtig naar mijn uiteenzetting

(1) B.J., nr. 61, 1893.

(2) B.J., nr. 49, 1894.

(3) *Note sur la vie et les travaux d'Alfred Seresia*. B.J., nrs. 56, 57, 58, 1902.

(4) *Note sur la vie et les travaux d'Albert Callier*. Gent, Drukkerij Hussein, 1925.

van het probleem. Vertrouwd met de methodes van de exegetische interpretatie en doordrongen van de dialectiek van zijn meester François Laurent, voor wie hij grote waardering koesterde, kwam hij spoedig tot een oplossing die „overeenkomstig de principes” de waarde van een zekerheid verdiende. Zoals de meeste rechtsgeleerden van zijn leeftijd had hij volle vertrouwen in de strenge inachtneming van de wetteksten.

Grote minzaamheid tegenover zijn collega's en sympathieke bejegening van zijn studenten maakten van Eugène Dauge één van de graagst geziene professoren uit zijn tijd.

LOUIS FREDERICQ.